

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL ĮGALIOJIMŲ DERĖTIS SU NACIONALINĖMIS PROFESINIŲ SAJUNGŲ
ORGANIZACIJOMIS DĖL 2022 METŲ NACIONALINĖS KOLEKTYVINĖS
SUTARTIES PARENGIMO (TAP-21-314) (21-22063)**

2021-03-29 Nr. NV-572
Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Tikslas: Suteikti SADM įgaliojimus derėtis su nacionalinėmis profesinių sąjungų organizacijomis dėl 2022 metų nacionalinės kolektyvinės sutarties parengimo.

Esama situacija:

- Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija 2021-03-16 prisistatė deryboms dėl 2022 metų nacionalinės kolektyvinės sutarties (NKS) ir pateikė savo reikalavimus¹. SADM pakvietė prisijungti ir kitas profesinių sąjungų organizacijas, atitinkančias Darbo kodekso (DK) 179 str. 4 d. nustatytus reikalavimus nacionalinio lygmens profesinių sąjungų organizacijoms.
- Pasiūlymą gavusi šalis turi ne vėliau kaip per 14 d. įsitraukti į kolektyvines derybas (DK 188 str. 5 d.). Kolektyvinėse derybose darbdaviams – iš valstybės, savivaldybių, valstybės įsteigtų fondų lėšų išlaikomoms įstaigoms – atstovauja Vyriausybė ar jos įgaliota institucija (DK 194 str. 1 d.).
- Pareiginės algos bazinis dydis yra tvirtinamas kasmet. Darbo apmokėjimą reglamentuojantys įstatymai nustato, kad nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje sulygta pareiginės algos bazinį dydį tvirtina Seimas iki Seimo pavasario sesijos pabaigos. Jeigu nacionalinė kolektyvinė sutartis nėra sudaryta iki einamųjų metų birželio 1 d., ateinančių metų pareiginės algos bazinį dydį Vyriausybės teikimu tvirtina Seimas iki Seimo pavasario sesijos pabaigos.
- Jau buvo sudarytos 3 nacionalinės kolektyvinės sutartys (2019, 2020 ir 2021 metais). 2021 m. NKS pasirašė 5 nacionalinės profesinių sąjungų organizacijos (Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija, LPS „Solidarumas“, LPS „Sandrauga“, Respublikinė jungtinė profesinė sąjunga ir Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas), vienijančios 34,5 tūkst. darbuotojų. Sutartyje nustatytas 177 Eur pareiginės algos bazinis dydis ir sutartį pasirašiusių profsąjungų nariams numatytos papildomos garantijos: 2 papildomos apmokamos kasmetinių atostogų dienos; iki 10 d. d. apmokamos mokymosi atostogos, arba iki 20 d. d. mokymosi atostogos, mokant 50 proc. asmens DU; papildomos apmokamos dienos (iki 5 d. d.) sveikatai gerinti (negali pasinaudoti, jei naudojasi mokymosi atostogomis).

¹ Siūlo pareiginės algos bazinį dydį nuo 2022-01-01 padidinti iki 187 Eur (dabar – 177 Eur) bei numatyti papildomas garantijas profesinių sąjungų nariams: suteikti papildomas poilsio dienas (mamadienius) auginantiems bent vieną vaiką iki 16 m. 1 dieną per mėn., auginantiems du ar daugiau vaikų iki 16 m. ar neįgalų vaiką iki 18 m. – 3 dienas per mėn.; apriboti darbo tarybų steigimą ir veiklą įmonėse, kuriose yra profesinė sąjunga, priklausanti NKS pasirašiusioms profesinėms sąjungoms; nustatyti, kad NKS nariai negali būti atleisti iš darbo darbdavio iniciatyva ar darbdavio valia ir jų darbo sutarties sąlygos negali būti pablogintos be profesinės sąjungos sutikimo; numatyti, kad NKS pasirašiusių profsąjungų nariams darbdavys už nariui suteiktas mokamos sveikatos priežiūros paslaugas kompensuoja iki 200 Eur per metus.

Esmė: Siūloma įgalioti Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją derėtis su profesinių sąjungų organizacijomis dėl 2022 metų nacionalinės kolektyvinės sutarties parengimo.

Vyriausybės posėdžio protokolu siūloma pavesti SADM sudaryti derybų dėl 2022 metų nacionalinės kolektyvinės sutarties (derėtis dėl pareiginės algos bazinio dydžio, taikomo valstybės politikų, valstybės pareigūnų, teisėjų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui apskaičiuoti, nustatymo) parengimo darbo grupę iš Vyriausybės, SADM ir FM atstovų.

Derinimas: Projektas su kitomis institucijomis nederintas.

Atitiktis Vyriausybės programai: Atitinka Vyriausybės programos nuostatas skatinti kolektyvines derybas, siekti, kad vidutinis darbo užmokestis didėtų (131.2 papunktis).

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pasiūlymą dėl Vyriausybės posėdžio protokolo patikslinimo ir projektą svarstyti **Vyriausybės posėdžio B dalyje.**

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė